

עא 1806/05 הראל חברה לביטוח בע"מ נ' עיזבון המנוח דוד אמיתי ז"ל

(עליון; א' פרוקצ'יה, ע' ארבל, א' רובינשטיין; 21.05.2008) - 37 עמ' ¹

מיני-רציו:

התיישנות – תקופת ההתיישנות – בתביעה לפי חוק חוזה הביטוח, תשמא-1981

התיישנות – תקופת ההתיישנות – תחילתה

התיישנות – חישובה – תחילת המרוץ

אימתי מתחיל מרוץ ההתיישנות של תביעה לתגמולי ביטוח?

בימ"ש השלום, דחה תביעה לתגמולי ביטוח שהגיש המנוח מחמת התיישנותה. ערעור שהוגש לביהמ"ש המחוזי התקבל, לאחר שנפסק ברוב דעות, כי מועד תחילת מרוץ ההתיישנות בתביעות לתגמולי ביטוח תאונות, כאשר עילת התביעה הינה נכות צמיתה כתוצאה מתאונה, הינו במועד התגבשות הנכות הצמיתה (ולא ביום קרות אירוע הביטוח). על כך ערעור זה.

ביהמ"ש העליון, ברוב דעות (מפי השופט רובינשטיין, בהסכמת השופטת פרוקצ'יה, אל מול דעתה החולקת של השופטת ארבל) קיבל את הערעור ופסק כי:

השופט א' רובינשטיין: המועד הקובע לשם תחילת מרוץ תקופת ההתיישנות בתביעה לתגמולי ביטוח הוא מועד קרות התאונה כאשר עסקינן בפוליסה לביטוח תאונות אישיות (כבענייננו); וכשהמדובר במחלה או נכות, המועד הראשון שבו יכלו לעמוד על קיומן – קבלת טיפול רפואי; בכפוף – כאמור – להשעיות שבדין.

פרשנות זו עולה בקנה עם לשון סעיף 31 ו-53 לחוק חוזה הביטוח, התשמ"א-1981 (להלן החוק) וכן עם כוונת המחוקק, אשר קיצר באופן מודע ומכוון את תקופת ההתיישנות לשלוש שנים; אין להקל ראש בחשיבותה של ודאות הן למבטח והן למבוטח, באופן שמועד תחילתה של תקופת ההתיישנות יהא נהיר, ובלתי מותנה בגורמים משתנים שאין לצדדים שליטה עליהם. מטעם זה, ועל פי העקרונות שנקבעו בפסיקה, יש לבחון את תקופת ההתיישנות ממועד אירוע התאונה, מועד שאינו שנוי במחלוקת. בנוסף, עמדה זו אף עולה לכאורה בקנה אחד עם ההסדרים הכלליים בחוק ההתיישנות.

השופט רובינשטיין מודע לקושי שעניינו בציפייה מהמבוטח להגיש תביעה עוד בטרם התגבשה הנכות הקבועה, שהינה אחד מהיסודות עליהם מבוסס תשלום תגמולי הביטוח על-פי הפוליסה. אולם לשיטתו, ניתן לפתור קושי זה, בפניה למבטח בבקשה לדחות את תקופת ההתיישנות או בהגשת תביעה לבית המשפט תוך בקשה להשהיית הדיון בתובענה. או במקרים המתאימים, שימוש בסעיפי ההשהייה שבדין, כגון סעיף 8 לחוק ההתיישנות.

¹ מתוך אתר "נבו"

מעבר להכרחי בתיק זה, בעיקר במבט צופה פני עתיד, חזר ביהמ"ש על החובה כי על הפוליסה להיות נהירה למבוטח בה במידה שהיא נהירה למנסחה – המבטח, וכי על המבטח לציין באופן ברור ומפורש את תנאי תחולתה, בכלל זה את המועד המדויק שנקבע כקרות האירוע הביטוחי, וממנו נגזר מועד ההתיישנות, וכיצד על המבוטח לנהוג כדי שיוכל לממש את זכויותיו.

במקרה דנן, המנוח לקה בליבו ביום 8.10.93 ואושפז באותו יום בבית החולים. במהות ועל פי ההלכה הנפסקת כאן, התגבש האירוע הביטוחי ביום זה. ומכאן שתביעת המנוח התיישנה ודין הערעור להתקבל.

השופטת א' פרוקצ'יה מצטרפת בהסכמה לפסק דינו של השופט רובינשטיין ומוסיפה מספר הערות.

השופטת ע' ארבל בדעת מיעוט, סבורה כי יש לאמץ את עמדת הרוב בבית המשפט המחוזי, לפיה מועד תחילת מרוץ ההתיישנות בתביעות לתגמולי ביטוח תאונות, כאשר עילת התביעה הינה נכות צמיתה כתוצאה מתאונה, הינו במועד התגבשות הנכות הצמיתה.